

Bava Metzia (76b)

והטעו — **If one hires craftsmen** — השוכר את האומנים — **It was taught in a Baraisa:** תנא — **and they deceived the employer** (i.e. they reneged on their commitment to work), **or the employer deceived them** (i.e. he reneged on his commitment to give them work), **they have nothing but complaints against one another;** אין להם זה על זה אלא תרעומת — אין לך אלא תרעומת.

Tosafos (ibid.)

— דהא קיימא לן כר' מאיר דדאין דינא דגרמי — **The Ri had the following difficulty:** קשה לר"י — **For we rule like R' Meir, who judges a case of *garmi*.** אם כן אמאי לא יתן להם כפועל בטל — **If so, why should [the employer] pay them like an idle worker,** כיון שעל ידו נתבטלו אותו — **It is possible to answer** — וי"ל — **since through him they were idle all day.** היום — **that the Baraisa refers to a case where when [the employer] reneges, it will still be possible for [the craftsmen] to hire themselves out.** — דמיירי שכשחוזר בו עוד ימצאו להשתכר

Tosafos (Bava Kamma 20a)

— ונעל דלת בפניו — **Even if one chased his fellow out of his house** — אפילו גירשו חברו מביתו **and he locked the door before him** so that the owner could not rent it out, **and he locked the door before him** אין זה אלא גרמא — **this is only mere *gerama*** and the court cannot impose any liability.

Pilpula Charifta (Bava Metzia ibid.)

— ולא דמי להא דבפ' כיצד בחצר דקיימא לאגרא... — **This is not analogous to that case in [Bava Kamma] concerning the courtyard that was available for renting...** דהכא היה מוצא בודאי — **because here [the craftsman] would have certainly found someone to hire him,** — **which is unlike the case there.** — **Because even though the courtyard is available for rent,** — **maybe he won't find someone to rent it.** — דלמא לא אשכח מאן דמוגר — **for there are many obstacles is renting out a property.** — דהרבה עיכובים יש לשכור חצר

Yerushalmi (Bava Metzia 5:3)

— הנותן מעות לחברו ליקח בהם פירות למחצית שכר — **If someone gives his fellow money to buy produce for half the profits** — **and [the fellow] says, "I didn't buy them,"** — **R' Yitzchak said:** — אמר ר' יצחק — **he has nothing but complaints against him...** — **This tells us that if someone idles the wallet of his fellow,** — **he has nothing but complaints against him.** — אין לו עליו אלא תרעומת

בבא קמא פה: - שבת, דהדקיה באינדרונא ובטליה.
רא"ש (שם) - ומסתברא דמיירי שהכניסו לחדר וסגרו בתוכו אבל אם היה כבר בחדר וסגר עליו הפתח
גרמא בנזקין הוי, כמו פורץ גדר בפני בהמת חבירו ויצאה ונאבדה.
שו"ת רמ"ע מפאנו (סי' פט) - התם עשה המזיק מעשה בידים לבטלו ומשום הכי חייב משום דינא דגרמי.

על שו"ת פנים מאירות (ח"א סימן פב; הובא בפתחי חושן פ"ג סקע"ד) במי שעשה עצמו תגר ביריד וקנה
מסוחר אחר ברזל ומשך הברזל לרשותו וכשבא לתבעו מעותיו אמר לו משטה אני בך... וכתב דהוי מזיק גמור דהוי
ברי הזיקא, והוכיח מהא דפועל שאינו מוצא להשתכר שחייב לשלם מדינא דגרמי.

משיב דבר (ח"ג סימן טו) - דוקא בעובדא דפנים מאירות דחטף מיד חבירו ועשה מעשה שפיר יש לחייבו
משום דדומה לכפתו במקום שסוף חמה לבוא, דאם הביאו ממקום אחר וכפתו שם דחייב.
משיב דבר (ח"ג סימן טז) - ולא דמי לחמץ שעבר עליו הפסח שאין ניכר דזה החמץ של ישראל היה בפסח
אבל כאן ניכר שהסחורה בזול.

הפתחי חושן (עמ' קיט) מביא תירוץ לקושית הקצות החושן (סי' שלג סק"ב) דלמה אין הדין של שוכר כמו
מבטל כיס של חבירו, והיינו דהדין של מבטל כיס שייך רק בשאין ברי הזיקא. וכן מביא תירוץ כזה מן המחנה
אפרים. וכן כותב החתם סופר (שו"ת ח"מ סי' קעח) דמבטל כיסו בהזיק ברור חייב. אבל על חזון איש (ב"ק סי' כב
סק"ג) דמדברי התוספתא משמע שבמעות לעולם לא מיקרי הפסד ברור.

באר הגולה (סי' שסג ס"ו) - אם הוצרך בעל הבית לשכור בית אחר מודה הרא"ש שחייב.

המעכב שוכר מלהרויח
אם יש דינא דגרמי

המעכב נכסי חבירו
אם הוזהל בידו
אם גרם לו הוצאות
אם מנע ממנו רווח

אם יש חילוק בין ממון לנכסים

Because he didn't give car back, he lost special sale price.
Because he didn't give car back, he had to take taxi to airport.
Because he didn't give car back, he couldn't drive people for profit.